

Viborg Fjernvarme generalforsamling april 2018

Mundtlig beretning

De seneste år har jeg indledt den mundtlige beretning med at konstatere, at årets generalforsamling tidsmæssigt falder midt i en af de perioder, der står allermest centralt i forhold til stillingtagen til fremtidens fjernvarmeproduktion i Viborg. Det gælder fortsat, og med byrådets konstitueringsaftale i tankerne, vil jeg tillade mig at forudsige, at det heller ikke bliver i 2018, at omstillingsperioden afsluttes. Det er derfor også glædeligt, at vi igen i år kan se så stærkt et fremmøde til generalforsamlingen. Der er i år tilmeldt 273 deltagere, der repræsenterer i alt 723 stemmer.

Ved bestyrelsesbordet her kan I se, at der er sket en udskiftning i årets løb. Ole Jespersen, der var ejerrepræsentant i bestyrelsen, er flyttet ud af vores forsyningsområde, og måtte derfor i henhold til vedtægterne fratræde fra bestyrelsen. Vores suppleant, Leo Nørgaard, overtog Ole Jespersens mandat og valgperiode, og kommer så på valg til generalforsamlingen i 2019.

Den løbende drift af distributionsvirksomheden er velbeskrevet i den skriftlige ledelsesberetning, som jeg vil henvise til. Af den omfattende beskrivelse vil jeg her især hæfte mig ved den udvikling, som regnskabet afspejler over de seneste år.

Ekskl. moms havde vi i 2013 en omsætning inkl. overførsler på 183,7 mio. kr., i 2017 var den reduceret til 135,6 mio. kr., et fald i omsætning på 26 %.

I samme periode er forbrugerprisen på varmen faldet fra 64,48 til 43,56 øre pr kWh. Et fald på 32 %.

I alle andre virksomhedsformer ville sådanne tal blive set som katastrofale. Vi er stolte af dem. Den største del af faldet er naturligvis begrundet i faldende naturgaspriser. En udvikling som vi absolut ingen indflydelse har på. Men det er særdeles godt gået af vores medarbejdere og daglige ledelse, at de har kunnet håndtere så stor en reduktion af virksomhedens økonomiske omfang uden at forringe sikkerheden i leverancerne, servicegraden overfor forbrugerne, eller evnen til at gennemføre de nødvendige udviklingsprojekter. Og så har vi fortsat mangeartede store sager, der også skal følges op på.

Som en tommefingeregel har vi kunnet sige, at vore faste omkostninger dækkes af de faste bidrag, men også her er udviklingen positiv. Målerlejen er uændret perioden igennem, men de faste m² bidrag er faldet fra 16 kr/m² til 14 kr/m².

På et punkt dækker tallene dog over udskydelse af omkostninger til de kommende år. Vi har i år undladt at foretage energispareindsats fuldt ud i forhold til de krav, der stilles. Vi havde budgetteret med at anvende 4,2 mio kr, men har kun brugt 1,6 mio.. Vi har en forventning om, at vi i de kommende år vil kunne realisere tilstrækkeligt store energispareprojekter til både at kunne indhente det efterslæb, vi har skabt i 2017, og til at realisere de kommende års sparemål, uden at vi skal ud for at købe kvoter på det åbne marked, hvor omkostningerne ikke kommer Viborgenserne til gode.

Set over den samme periode er antallet af installerede målere i øvrigt steget med 472 eller ca. 5,3 % til i alt 9251, og ledningsnettet er over de seneste fem år øget med ca. 4 % eller 13,4 km til i alt ca. 335 km.

Og udviklingen fortsætter. Anlægsarbejderne i banebyen er afsluttet og vi er klar til at modtage tilslutningerne der. Tilsvarende er fase I i Arnbjerg ved at blive tilsluttet og anlægsarbejderne i Fase II og III er undervejs. Viborg er i vækst og Viborg Fjernvarme er klar til at leve op til sine forpligtelser som byens fjernvarmeleverandør.

På negativsiden må vi dog fortsat konstatere, at Viborgs fjernvarmepriser stadig er for høje til, at vi kan få hul på konverteringerne fra naturgasopvarmning til fjernvarmeforsyning. Den udfordring, tror vi dog på, vil blive imødegået med den kommende nye produktionsstruktur.

Geotermisagen spørger desværre stadig i kulisserne. Den manglende effektivitet i sagsbehandlingen hos Energitilsynet sætter efterhånden store spørgsmålstegn ved troværdigheden i den offentlige forvaltning. Jeg gad godt vide hvor mange medarbejdere, der gennem årene har været nødt til at sætte sig ind i den sag, og om de i øvrigt har de nødvendige kompetencer til at håndtere den. Det er i hvert tilfælde min personlige erfaring, at det at overskue en kompleks problemstilling kræver, at man efter indsamlingen af de nødvendige data foretager en samlet gennemgang, analyse og vurdering af de foreliggende oplysninger i et forholdsvist koncentreret arbejdsforløb. Alle data i denne sag har foreligget i årevis, og den lange sagsbehandlingstid skaber min mistanke om, at der ikke er nogen derinde, der kan have det nødvendige overblik længere. For mit eget vedkommende må jeg konstatere, at jeg selv efterhånden har vanskeligt ved at huske og holde fast i de enkelte elementer i sagen. Og jeg har faktisk følt en forpligtelse til at holde fast i den.

Man kan godt få den tanke, at de venter på en afgørelse i det andet og sidste hængeparti i geotermisagen. Afgørelsen i den verserende voldgift mellem Energi Viborg og Viborg Fjernvarme. Det vil være en helt uacceptabel sammenblanding af problemstillingerne, men hvad andet kan begrunde, at der ikke træffes nogen afgørelse?

For så vidt angår voldgiftssagen mellem Energi Viborg og Viborg Fjernvarme er vi blevet stærkt bebrejdet, at vi overhovedet har givet anledning til den, og senest argumenteres der nu på, at vi pga. sagsomkostningerne bør lade den stille i bero. Viborg Stifts Folkeblad har senest omtalt sagen d. 24. januar i år.

Mht. omkostningerne er bare at sige, at de omkostninger er afholdte. De kan ikke spares ved at stille sagen i bero nu. Den tidsplan vi kender siger, at sagen forventes afsluttet i efteråret 2018. Det vil blive meget dyrt at standse den, for derefter at tage den op igen for en endelig afslutning på et senere tidspunkt. Men vores modparts håb er måske, at den så vil gå i glemmebogen?

Vi anser det for helt nødvendigt, at den føres til sin afslutning i kontinuerlig sammenhæng med det arbejde, der allerede er lagt i den.

Eftersom Energitilsynet som nævnt endnu ikke har truffet afgørelse i spørgsmålet om indregning af geotermiomkostningerne i varmeprisen, ved vi ikke, hvor stor den økonomiske risiko for Viborg Fjernvarme er i denne sag. Vi har fået oplyst, at Energi Viborgs advokat efter ankestyrelsens tilbagevisning af Energitilsynets første afgørelse, har opgjort det beløb, der efter hans fortolkning ikke kan indregnes, til 4,9 mio kr. Men jeg har hørt andre give udtryk for, at der kan blive tale om op mod 100 mio kr.

Viborg Fjernvarmes egenkapital er godt 25 mio kr. Rejses der et krav, der er større end 25 mio kr. vil Viborg Fjernvarme komme i en meget vanskelig situation, hvor der med stor sandsynlighed ikke vil kunne findes dækning for omkostningerne ved at afslutte voldgiften. Men voldgiften er netop kommet, fordi vi har den påstand, at Energi Viborg efter overtagelsen af projektet i slutningen af marts måned 2012 ikke har levet op til sin tabsbegrænsningspligt, men tværtimod lod projektomkostningerne stige med yderligere op mod 80 - 100 mio. kr. i tillid til, at omkostningerne under alle omstændigheder kunne indregnes i varmepriserne eller blot læsses over på Viborg Fjernvarme.

Voldgiftens afgørelse af, om en af parterne står alene med regningen, eller om den skal deles mellem os, og i givet fald i hvilket forhold, kan derfor blive helt afgørende for Viborg Fjernvarmes fremtid efter Energitilsynets afgørelse.

Alt andet end en snarlig afgørelse af voldgiften vil efter bestyrelsens vurdering være dybt uforsvarligt.

Energitilsynets nylige afgørelse om forrentning af fjernvarmeselskabernes egenkapital giver fortsat anledning til en del omtaler. Viborg Fjernvarme har også søgt og fået tilladelse til at forrente egenkapitalen. Den har været uændret siden 1981, og med et stadigt stigende investeringsbehov er det nødvendigt at sikre selskabets kapitalforhold. Tilladelse gives kun for et år ad gangen og vil i 2018 belaste omkostningerne med 575.000 kr. Man skal her huske de vedtægtsændringer der blev besluttet i 2016, som sikrer, at pengene ikke kan anvendes til andet end fjernvarmeforsyningen i Viborg.

Generalforsamlingen godkendte sidste år bestyrelsens forslag om vedtægtsændringer mhp. at etablere gensidig bestyrelsesrepræsentation i hhv. Viborg Fjernvarme og Energi Viborg Kraftvarme. Enkelte udtrykte skepsis overfor forslaget, og jeg må medgive, at der har måttet slibes nogle kanter af i arbejdet med at nå en konstruktiv samarbejdsform. Men det glædelige budskab er, at der de seneste måneder er sket helt reelle fremskridt. Vi kan konstatere, at tonen i samarbejdet er blevet væsentlig bedre, og tilsvarende at kvaliteten, substansen i drøftelserne, er blevet klart bedre, og peger frem mod et reelt samarbejde om den kommende udvikling.

Som et led i dette samarbejde besluttede Energi Viborg i januar d.å. at udvide styregruppen vedr. den nye produktionsstruktur til at omfatte hele Energi Viborg Kraftvarmes formandskab og ikke som tidligere kun selskabets bestyrelsesformand direktion og fabrikschef samt rådgiver. Derved blev såvel selskabets næstformand og Viborg Fjernvarmes formand medlem af styregruppen. Det var en væsentlig og meget positiv udvikling, der vil sikre en bredere direkte forbrugerrepræsentation i det maskinrum, hvor der lægges op til helt centrale beslutninger om den fremtidige produktionsstruktur.

I december måned blev der indgået aftale med Energi Viborg Kraftvarme om, at Viborg Fjernvarme kan indgå aftaler med hhv. Regionshospitalet og Føtex om at aftage overskudsvarme. For så vidt angår leveringen fra Regionshospitalet

indebærer aftalen, at Viborg Fjernvarme forestår investering og drift af de nødvendige tekniske installationer. Denne aftale er i særlig grad banebrydende.

Generalforsamlingen åbnede for muligheden af, at Viborg Fjernvarme påtager sig egentlig fjernvarme produktion under anvendelse af elvarmepumpe- og køleteknologi i 2016.

Aftalen med Regionshospitalet bliver den første indenfor rammerne af den generalforsamlingsbeslutning. Og der bliver tale om en spændende løsning som kombinerer klassisk udnyttelse af overskudsvarme til produktion af fjernvarme via en varmepumpe med, at den samme varmepumpe kan udnytte udetemperaturerne i forårs- og efterårsmånederne via hospitalets tørkøleranlæg.

Det øger udnyttelsesgraden i det samlede anlæg og investeringen i luft-til-vandanlægget og vil reducere den samlede resulterende varmepris i løsningen. Det er forventningen, at den samlede leverance fra Regionshospitalet bliver på mere end 7.000 MWh om året, svarende til det årlige varmeforbrug i 500 gennemsnitlige parcelhuse i Viborg.

Det er vigtigt, fordi Regionshospitalet i vinterhalvåret naturligvis ønsker selv at udnytte den overskudsvarme, der er, til opvarmning af egne lokaler. Så overskudsvarmen til Viborg Fjernvarme er en sommerleverance.

Løsningen indebærer, at Viborg Fjernvarme for første gang siden Kraftvarmeværkets etablering får en direkte fjernvarmeproduktion. Den viden, vi opbygger i dette projekt, er jeg sikker på bliver af stor værdi i fremtiden. Viborg Fjernvarmes budgetterede anlægsinvestering forventes at blive 8,7 mio. kr., heri er der indberetningsberettigede energibesparelser til en værdi af ca. 2 mio.kr., så nettoinvesteringen bliver 6,7 mio.kr., og den resulterende varmepris fra denne installation er budgetteret til 242 kr. pr. Mwh, hvor Viborg Fjernvarmes indkøbspris fra Energi Viborg Kraftvarme til sammenligning i 2019 forventes at blive på 400 kr. pr. Mwh . Bemærk venligst at disse varmepriser er ekskl. faste bidrag og moms.

For så vidt angår aftalen med Føtex bliver der tale om, at Viborg Fjernvarme aftager varmen uden at skulle foretage særlige investeringer. Det gør ikke aftalen mindre vigtig. Der er blot tale om en anden samarbejdsform, og det er en type af aftaler, som vi ser et stort potentiale i i vores distributionsområde.

Det følger af Varmeforsyningsloven, at anvendelse af sådanne løsninger, dvs. anvendelse af overskudsvarme eller andre varmekilder til supplerende

varmeforsyning, kun kan tillades, når det giver en lavere resulterende varmepris end den bestående fjernvarmeforsyning.

Bestyrelsen har naturligvis drøftet, hvordan den økonomiske fordel i sådanne aftaler skal forvaltes, og der har hele vejen igennem forløbet været fuld enighed om, at den stærke markedsposition, som Viborg Fjernvarme har, forpligter. I denne sammenhæng forpligter den til at sikre, at vi arbejder for Viborgs fælles Fjernvarmeforsyning, og at økonomien i sådanne løsninger derfor skal indgå i den fælles varmeprisfastsættelse, således at alle Viborgs fjernvarmeforbrugere får andel i de økonomiske fordele.

De indgåede aftaler er derfor suppleret med en aftale med Energi Viborg Kraftvarme om, at økonomien i løsningerne skal indgå i den samlede varmeprisfastsættelse fra Energi Viborg Kraftvarme, så den tilfalder forbrugerne uanset hvilken distributør, der forestår leveringen til slutforbrugeren, og vi har endvidere givet klart tilsagn om, at dette princip skal være generelt gældende for sådanne aftaler fremover.

Der er ingen, der har fulgt vore generalforsamlinger de seneste år, der kan være i tvivl om, at vi i bestyrelsen har fundet den gældende driftsaftale utidssvarende. Vedtægtsændringerne i 2016, der åbnede mulighed for anvendelse af køle- og varmepumpeteknologi til produktion af fjernvarme, gav også bestyrelsen grundlag for at behandle driftsaftalen i lyset af vedtægtsændringen. Arbejdet resulterede i, at vi i det sene efterår 2017 rettede henvendelse til Energi Viborg Kraftvarme med henblik på drøftelse af driftsaftalen.

Det er vores synspunkt, at presset på ændring af produktionsstrukturen er stærkt stigende, og at det at basere de nødvendige kommende beslutninger på en driftsaftale, der er ude af trit med de teknologiske muligheder, og behovet for at optimere distributionen, kan føre til stærkt uheldige beslutninger.

Det forhold at statstilskuddet til Kraftvarmeværket, der i daglig tale kaldes grundbeløbet, falder bort ved indeværende års udgang, sammenholdt med at vi ikke kender tidsplanen for anvendelsen af overskudsvarme fra Apples datacenter i Foulum, gør det nødvendigt, at se efter andre muligheder for at imødegå prisstigningerne i de kommende år.

Vi ser gode muligheder i udnyttelse af lokale varmekilder, men en forudsætning for at kunne gå den vej er, at vi har friheden til at kunne forhandle og indgå aftaler med

eventuelle leverandører uden at skulle have forhåndsgodkendelser fra Energi Viborg i hvert enkelt tilfælde.

Hertil kommer at den fortsatte renovering af ledningsnettet, den fortsatte optimering af distributionen i overensstemmelse med forbrugernes behov, og andre langsigtede dispositioner, kræver et stabilt grundlag at træffe beslutninger på. Og det har man ikke, hvis man hver gang skal spørge om lov.

Det er vores helt klare overbevisning, at en snarlig ændring af driftsaftalen vil kunne fremskynde initiativer, der også på relativt kort sigt vil kunne bidrage til at imødegå de prisstigninger, der kommer som følge af, at grundbeløbet falder bort.

Selv om byrådets konstitueringsaftale lægger op til en sammenlægning af Energi Viborg Kraftvarme og Viborg Fjernvarme har vi fastholdt ønsket om en ændring af driftsaftalen nu. Vi tror på, at en ændring vil blive en betydelig faktor i sikring af at begge virksomheder arbejder med samme mål også i omstillingsperioden.

Der har indtil videre være afholdt to møder om sagen i en absolut positiv tone.

Når jeg nu taler om den kommende produktionsstruktur kan jeg konstatere, at der fortsat arbejdes med mange forskellige produktionsmuligheder, herunder også løsninger, der – måske midlertidigt - kan anvendes til delvis erstatning for den naturgasbaserede varmeproduktion. Der er her tale om en balancegang, hvor det selvfølgelig skal sikres at varmeforsyningsens bestemmelser overholdes, men også at der ikke opbygges en produktion, som på sigt kan blive begrænsende for udnyttelsen af overskudsvarmen fra Apple. Jo større produktion der skabes fra andre kilder, inden Apple varmen bliver en realitet, jo ringere bliver det økonomiske grundlag for investeringen i specielt transmissionsledningen ud til Foulum.

I forbindelse med dette arbejde er der fremkommet nye muligheder, der synes at have et betydeligt potentiale. Den teknologiske udvikling, herunder specielt produktionsmodning af luft-til-vand løsninger og ændringerne af afgiftssystemet, har stor betydning for den udvikling.

Jeg vil her overlade ordet til Morten Abildgaard, der, som en del af beretningen, vil give en kort præsentation af vores seneste opdatering af NIRAS rapporten. Den er udarbejdet af NIRAS og Planenergi, som er førende danske ingeniørvirksomheder indenfor energiteknologi. For god ordens skyld skal jeg oplyse, inden Morten får ordet, at Viborg Fjernvarme deltager i et projekt i regi af Region Midt om omstilling fra fossile brændsler til vedvarende energi. I den forbindelse dækker region Midt 90

% af Viborg Fjernvarmes omkostninger ift. de foretagne analyser. De resterende 10% er dækket via vore løbende investeringsbudgetter.:

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

Mange af de investeringer, der omfattes af en løsning baseret på Luft-til-Vand teknikken vil med stor fordel kunne foretages af Viborg Fjernvarme. Eftersom der ikke skal bruges tid på at gennemføre hverken en ekspropriation vedr. ledningsføring eller nedlæggelse af en transmissionsledning til Foulum, vurderer vi, at et sådant projekt vil kunne gennemføres relativt hurtigt. Hertil kommer, at de nødvendige installationer vil kunne ske på eksisterende grunde ved Kraftvarmeværket, så måske kan man også undgå en lokalplanperiode.

Økonomisk vil Viborg Fjernvarmes deltagelse i investeringerne kunne lette presset på kommunens finansieringsbudget, og da der så bliver tale om en mindre kapitalbinding i Energi Viborg Kraftvarme, kan vi forvente en lavere værdiansættelse i forbindelse med fastsættelse af den markedsværdi, der skal lægges til grund for en eventuel parallelt løbende eller senere sammenlægning af selskaberne. Og eventuelle konsekvenser for bloktilskuddet bliver tilsvarende væsentligt mindre.

I forhold til det kommunale CO2 regnskab vil effekten være tilsvarende den effekt, som udnyttelse af overskudsvarmen fra Apple til fjernvarme, vil give.

Vi finder, at det er betryggende at vide, at der findes et reelt alternativ til Apple løsningen.

Og så er jeg fremme ved byrådets konstitueringsaftale. Ifølge den skal der etableres *en "ny organisering af varmforsyning og distribution i Viborg, hvor Energi Viborg Kraftvarme A/S og Viborg Fjernvarme indgår i en ny organisering – gerne sammen med Overlund Fjernvarme og de to almene boligselskaber.....så forbrugerne sikres afgørende indflydelse og sådan at andre byer i kommunen – og andre kommuner – kan tilkobles. Så overskudsvarmen fra Apple og andre virksomheder kan tilkobles."*

Det er jo spændende læsning. Men uanset byrådets enighed og beslutning er det alene Viborg Fjernvarmes generalforsamling, der har retten til at beslutte om de vilkår, der kan opnås enighed om, er tilstrækkelige til, at Viborg Fjernvarme skal deltage i en ny organisering.

Jeg hæfter mig ved, at der alene tales om at sikre forbrugerne afgørende indflydelse. Rent bortset fra, at formuleringen kan fortolkes bredt - jeg har hørt flere versioner – så udelader den fuldstændig det helt centrale i beslutningsretten.

Nemlig ejendomsretten.

Det vil til enhver tid være sådan, at den, der har ejendomsretten, har beslutningsretten, og politiske beslutninger har det med at erodere - både i valgperioden og i særdeleshed i konstitueringsforhandlinger. Så når jeg taler om ny organisering – og det går jeg varmt ind for – så er forudsætningen, at der er tale om en løsning med forbrugerne som majoritetsejere.

Der har endnu ikke været andet end uformelle drøftelser parterne imellem. At vi fra Viborg Fjernvarmes side ikke har taget noget initiativ endnu, er begrundet i, at vi i bestyrelsen ikke har noget forhandlingsmandat, før generalforsamlingen senere i aften forhåbentlig har givet det i henhold til bestyrelsens forslag.

Jeg er sikker på, at den kommende bestyrelse vil kunne forhandle sig frem til et resultat, der fortjener generalforsamlingens godkendelse, og som vil betrygge fjernvarmeforsyningen i Viborg mange år frem. Men jeg vil anbefale, at man går efter fuglene i hånden frem for dem på taget. Indtil videre har vi ikke mødt faktisk interesse for deltagelse i fællesprojekter vedrørende transmissionsnet med Viborg Fjernvarme fra hverken oplandsbyer eller omegnsbyer. De væsentligste argumenter imod har været, at anlægsomkostningerne til transmissionsledninger har været for store, og/eller at man allerede har baseret sig på andre varmekilder i et prisleje, der reelt gør det uinteressant at gå ind i sådanne samarbejder før de eksisterende løsninger skal erstattes af nye.

Her står Viborg Fjernvarme i øvrigt overfor en udfordring, der vil være reel uanset hvilken organisering af produktion og distribution af fjernvarme i Viborg, man ender op med. Udfordringen kommer til at bestå i at sikre, at en fremtidig sammenkobling med oplands- eller omegnsbyer sker i respekt af Varmeforsyningslovens bestemmelser om, at der kun kan ske sammenkobling af fjernvarmeforsyning mellem forbrugere, hvor det er til økonomiske fordel for såvel de hidtidige som for de kommende forbrugere.

Det er jo et helt enkelt princip. Men det kan blive vanskeligt at leve op til, hvis der opstår interessekonflikter med komplicerede økonomiske forhold parterne imellem.

Som det fremgår af mine indledende ord såvel som den skriftlige beretning har driften igen i 2017 været præget af en meget høj stabilitet. Vi har al mulig grund til at takke vore dygtige medarbejdere for en fremragende indsats, hvor den daglige drift har været fuldt fokuseret på en kvalificeret gennemførelse af de løbende opgaver og servicering af forbrugerne. Til medarbejderne vil jeg sige tak for indsatsen.

Jeg vil også gerne sige tak for samarbejdet til den samlede bestyrelse. Jeg oplever fortsat et særdeles godt og sagligt samarbejde og en stor velvilje i forhold til den indsats, som den igangværende udvikling i varmeforsyningen giver anledning til. Det brede engagement i de foreliggende opgaver er vigtig for Viborg Fjernvarme. Tak for samarbejdet.

Bestyrelsesmedlem Helle Henningsen har valgt at fratræde bestyrelsen i år. Tak for samarbejdet og for det engagement, du har haft i bestyrelsens arbejde. Vi ønsker dig alt godt fremover. Bestyrelsesmedlem Michael Møller og jeg selv fratræder i dag. Vi falder som de første for den vedtægtsbestemmelse vi selv var med til at foreslå som konsekvens af forløbet af geotermisagen. Det skal ikke være en hemmelighed, at jeg synes, at det er et træls tidspunkt, at skulle fratræde på. Det er jo nu opgaverne begynder at blive sjove. Men rotationsprincippet er rigtigt, ingen tvivl om det.

Så må vi to trøste os med, at den nærmeste sammenligning jeg lige kan komme i tanke om er den amerikanske præsident. Personligt foretrækker jeg at sammenligne mig med den forrige.

Og herefter overgiver jeg beretningen til generalforsamlingens videre behandling under dirigentens ledelse.